

A MENTÁLIS EGÉSZSÉG

A **mentális egészség** magában foglalja azt, hogy képesek vagyunk munkába, iskolába járni, megküzdünk a mindennapi stresszel, szociális életet élünk, illetve, hogy teljesnek és kielégítőnek érezzük életünket.

A mentális egészséghez tartozik a változásokkal és kihívásokkal való megküzdés képessége is. A **mentális problémák** hatással vannak az érzésekre, gondolatokra és cselekvésekre, illetve a mindennapi életben nehézségeket okozhatnak (iskola, munka, párkapcsolat terén).

Mentális egészséggel kapcsolatos problémák

A lehangoltság, a feszültség, és a düh mind normális érzések, de ha ezek **hosszú távon fennállnak, vagy a hétköznapi életedre hatással vannak, akkor lehet, hogy mentális problémáról beszélünk.**

Fontos, hogy a barátaiddal, családdal megbeszéljed, de szakszerű segítséget is kell kérned ilyen esetben.

A következő jelekre érdemes odafigyelni

- Megszűnt a motivációd, és már nem élvezed azokat a tevékenységeket, amiket eddig
- Alvással kapcsolatos problémáid merülnek fel: nem alszol, vagy éppen sokkal többet alszol, mint eddig
- Evési szokásaid megváltoznak: kevesebbet vagy többet eszel
- Könnyen fel lehet idegesíteni, néha ok nélkül leszel mérges a barátaidra, családdra
- A tanulás nehezebben megy, romlanak a jegyeid
- Olyan kockázatos, vagy veszélyes helyzetekbe kerülsz, amiket máskor kerültél (pl. droghasználat, túl sok alkohol fogyasztása)
- Feszültnek vagy nyugtalannak érzed magad
- Szomorú, lehangolt vagy
- Nehezebben koncentrálsz, vagy jegyzel meg dolgokat
- Minden ok nélkül elsírod magad
- Sok negatív gondolatod van
- Szokatlanul stresszes vagy, sokat aggódsz

A MENTÁLIS EGÉSZSÉG

Mi okozza a mentális zavarokat?

Mentális probléma általában nem egyetlen okból fejlődik ki, sokkal inkább **több tényező együttesen** járul hozzá. A következő felsorolásból minél több pont igaz valakire, annál valószínűbben számíthat arra, hogy élete során valamilyen mentális betegséggel szembe kell majd néznie:

- Biológiai faktor, vagyis a szülőktől örökölt gének
- Kora gyermekkori tapasztalatok (úgy mint bántalmazás, elhanyagolás, vagy egy közel álló személy elvesztése)
- Különböző személyiségjegyek, a problémákkal való megküzdés képessége, gondolkodási mintázatok
- Adott körülmények: túl magas teljesítményelvárás az iskolában, stresszes munka, pénzzel kapcsolatos problémák, bonyolult emberi kapcsolatok, családon belüli problémák, stb.

Mikor beszélünk mentális zavarról?

- Viselkedésbeli változás: árulkodó lehet, ha valaki sokkal beszédesebbé, szótlanabbá vagy éppen agresszívebbé válik, mint korábban volt
- Hangulatbeli változás: ha valaki a korábbihoz képest szomorúbb vagy szorongóbb lett
- Változás a kapcsolatokban: konfliktusok barátokkal, kiválás baráti társaságokból, szakítás, konfliktusok a családon belül
- Változó étkezési, alvási szokások: étvágytalanság vagy megnövekedett étvágy, hirtelen súlyvesztés vagy súlygyarapodás, korábbinál jelentősen több vagy kevesebb alvás
- Elhúzódó rossz közérzet, túlzott fáradtság, állandó letörtség-érzés

Mivel időről-időre magunkon is megtapasztalhatjuk a felsorolt jelenségek valamelyikét, ezeket akkor kell komolyan venni, ha a szokásosnál hosszabb ideje fennállnak, az élet legtöbb területére kihatnak, és akadályoznak a mindennapi tevékenységek elvégzésében, az élet élvezetében.

A MENTÁLIS EGÉSZSÉG

Mi az a mentális betegség?

Mentális betegség egy olyan állapot, ami bármilyen korban kialakulhat, de például a szorongásos zavarok, vagy a depresszió sokszor előfordul fiatal korban. A mentális betegség befolyásolja a gondolataidat, érzéseidet, memóriádat, tetteidet. A mentális betegségek tovább tartanak időben, mint a mentális egészség zavarai, és több problémát is okoznak.

Fontos megjegyezni, ha ilyenre gyanakszol, fordulj szakemberhez (pszichológus, pszichiáter, iskolapszichológus, házi orvos)!

Hogyan tudsz magadnak segíteni?

Van néhány dolog, amit magad is megtehetsz a mentális egészséged érdekében, hogy csökkentsd a mentális problémák felbukkanásának lehetőségét.

Alább találsz pár példát, amiket érdemes kipróbálnod, ha például úgy érzed, nagyon feszült vagy és szorongsz:

- Figyelj az étkezésedre – egyél rendszeresen és egészségesen
- Aludj eleget
- Tölts minél több időt olyan emberekkel, akikben bízol, akikkel önmagad lehetsz, és jól érzed magad
- Beszélj az emberekkel
- Sportolj
- Kerüld az alkoholt, kerüld a drogfogyasztást
- Mindennap találd meg valami olyan tevékenységet, amit örömmel csinálsz (hobby)
- Ha a felsoroltak ellenére sem érzed jobban magad, kérj mihamarabb segítséget!